

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. lapkričio 19 d.
(OR. en)

14409/18

SOC 714
EMPL 534
ECOFIN 1063
EDUC 429

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Rekomendacijos dėl ilgalaikio nedarbo įgyvendinimas. Užimtumo komiteto pagrindinės gairės – Užimtumo komiteto pagrindinių gairių patvirtinimas

Delegacijoms priede pateikiamos Užimtumo komiteto pagrindinės gairės dėl 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką (*OL C 67, 2016 2 20, p. 1–5*) įgyvendinimo, kad jas 2018 m. gruodžio 6 d. posėdyje patvirtintų Taryba (EPSCO).

1 priedas. Užimtumo komiteto galutinės išvados dėl ilgalaikio nedarbo pateikiamos dok. 14409/18 ADD 1.

2 priedas. Duomenys apie rekomendaciją dėl ilgalaikio nedarbo pateikiamos dok. 14409/18 ADD 2.

Rekomendacijos dėl ilgalaikio nedarbo įgyvendinimas. Užimtumo komiteto pagrindinės gairės EPSCO tarybai

2018 m. spalio 3 d. Užimtumo komitetas atliko 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką įgyvendinimo visose valstybėse narėse antrąją peržiūrą (pirmoji peržiūra buvo atlikta 2016 m. gruodžio 15 d.). Peržiūra atlikta esant geresnei darbo rinkos padėčiai visoje ES, padedančiai užtikrinti geresnius darbo rinkos rezultatus ilgalaikiams bedarbiams.

2017 m. ilgalaikio nedarbo lygis visoje ES sudarė 3,4 % ir buvo mažesnis nei 2015 m. 4,4 % lygis. Ilgalaikių bedarbių skaičius ES toliau mažėjo ir 2017 m. sumažėjo iki 7,3 milijonų. Teikia vilčių tai, kad nuo 2015 m. ilgalaikio nedarbo lygis mažėja visose valstybėse narėse, išskyrus Liuksemburgą ir Austriją, kuriuose užregistruotas nežymus padidėjimas. Daugiausia ilgalaikio nedarbo lygiai sumažėjo Kroatijoje ir Ispanijoje. Ilgalaikio nedarbo lygiai varijuoja nuo 1–1,5 % Čekijoje, Danijoje, Lenkijoje, Švedijoje ir JK iki 4,5–8 % Kipre, Ispanijoje, Italijoje ir Slovakijoje ir 15,3 % Graikijoje. Nepaisant šio padėties pagerėjimo, ilgalaikio nedarbo žmogiškoji ir ekonominė kaina ES tebėra didelė, o padėtis skirtingose ES valstybėse vis dar skiriasi.

Užimtumo komitetas nustatė, kad nors nuo 2016 m. atliktos ankstesnės peržiūros visos valstybės narės ėmėsi veiksmų rekomendacijos įgyvendinimui gerinti, įgyvendinimo lygis skiriasi. Kai kurios valstybės narės yra pažengusios toliau, o kitos turi dar daug nuveikti, kad įgyvendintų pagrindinėse rekomendacijos srityse nurodytus veiksmus.

Užimtumo komitetas atkreipė dėmesį į tai, kad bendras klausimas yra valstybinių užimtumo tarnybų (VUT) pajėgumai – jie yra itin svarbūs norint veiksmingai įgyvendinti rekomendaciją visose valstybėse narėse. Kai kuriose valstybėse narėse taip pat pastebimi dideli regioniniai VUT veiklos rezultatų skirtumai, kuriuos reikia šalinti.

Atliekant peržiūrą buvo atkreiptas dėmesys į kitas platesnes reformas, kurios gali daryti poveikį ilgalaikių bedarbių integravimui į darbo rinką, pavyzdžiui, profesinio švietimo ir mokymo sistemų reformas.

Atliekant peržiūrą taip pat akcentuotas teigiamas ESF finansavimo vaidmuo sprendžiant ilgalaikio nedarbo problemą keliose valstybėse narėse.

Užimtumo komitetas taip pat norėtų atkreipti dėmesį į 2018 m. Socialinės apsaugos komiteto ataskaitą, kurioje nagrinėta, kaip socialinės paslaugos prisideda prie labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių darbingo amžiaus gyventojų integracijos į darbo rinką. Šioje ataskaitoje pateikta keletas svarbių minčių. Joje padaryta išvada, kad nuo darbo rinkos atskirtiems asmenims reikia ne tik aktyvių darbo rinkos programų, bet ir priemonių, kuriomis šalinamos socialinės įtraukties kliūtys. Ataskaitoje taip pat pažymėta, kad visuotinai arba labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims teikiamos plataus spektro asmeniškai pritaikytos socialinės paslaugos ir kad tos paslaugos vis labiau teikiamos integruotai.

Keturių svarbiausių rekomendacijos sričių atžvilgiu Užimtumo komitetas norėtų pažymėti:

Keliose valstybėse narėse aukšto **ilgalaikių bedarbių registravimo** lygio užtikrinimas yra glaudžiai susijęs su tuo, kad registracija yra būtina sąlyga norint gauti išmokas. Panašu, kad tai padeda sėkmingai užtikrinti stabilų ryšį tarp ilgalaikių bedarbių ir VUT. Kai kurios valstybės narės įdiegė politiką, kuria siekiama užkirsti kelią išsiregistravimui. Tačiau daugelis valstybių narių dar turi gerinti neaktyvių gyventojų informavimo veiklos pastangas ir plėtoti paskatas registruotis ir likti registruotiems užimtumo tarnybose, kai tokių paskatų nėra.

Atliekant peržiūrą patvirtinta, kad ilgalaikiams bedarbiams yra svarbios papildomos paslaugos, nes jiems kelyje į darbo rinką gali reikėti socialinių, sveikatos ir kitų paramos priemonių. Visur dėta pastangų gerinti valstybinių užimtumo tarnybų, socialinių tarnybų ir kitų paslaugų teikėjų veiklos **koordinavimą**. Kai kurios valstybės narės kuria keitimuisi informacija skirtus IT sprendimus, kitos diegia bendradarbiavimo protokolus. Vis dėlto daugeliui valstybių narių koordinavimas tebėra visa apimanti užduotis dėl daugelio priežasčių, įskaitant duomenų apsaugos klausimus, pareigų pasidalijimą tarp institucijų ir išteklių stoką.

Taip pat esama labai skirtingų nacionalinių požiūrių į **vieno langelio principu veikiančių įstaigų** kūrimą. Kai kurios valstybės narės visiškai integruoja atitinkamas tarnybas, kartais sukurdamos fizinį „vieną langelį“, o kitos turi vieną koordinavimo instituciją, kuri veikia kaip sąsaja ir nukreipia į kitas institucijas. Be to, kelios valstybės narės yra paskyrusios instituciją, kuri turėtų būti vieno langelio principu veikianti įstaiga, tačiau dar nėra įdiegusios priemonių, kuriomis, koordinuojant su kitomis tarnybomis, būtų užtikrintas toks jos veikimas.

Daugumoje valstybių narių esama **grįžimo į darbo rinką** ar lygiaverčių **susitarimų**. Kai kurios atnaujino esamas priemones, kad jos geriau atitiktų ilgalaikių bedarbių poreikius. Taip pat reikia imtis tolesnių priemonių, ypač kiek tai susiję su reguliaria individualių įvertinimų peržiūra ir prireikus jų atnaujinimu. Šis atnaujinimas yra labai svarbus, bet jis atliekamas ne visose valstybėse narėse.

Valstybės narės vykdo įvairią veiklą **darbdavių dalyvavimo** srityje. Užimtumo komitetas pastebėjo keletą novatoriškų metodų: kai kurios valstybės narės turi šiuo dalyvavimu tiesiogiai užsiimančių VUT darbuotojų, ir tai teikia vilčių, kitos derina darbo užmokesčio subsidijas su mokymu darbo vietoje. Užimtumo komitetas tikisi ateityje sužinoti šių priemonių taikymo rezultatus. Kai kuriose valstybėse narėse vis dar trūksta strateginio požiūrio į partnerystes su darbdaviais. Nors bendradarbiavimas su socialiniais partneriais paprastai vyksta, jis kai kuriais atvejais galėtų būti oficialesnis ir geresnės struktūros, ypač vietos lygmeniu.

Rekomendacijos įgyvendinimo stebėseną taip pat grindžiama padedant valstybėms narėms renkama kokybiniais duomenimis. 2018 m. įvyko antrasis visų duomenų rinkimo procesas, grindžiamas Užimtumo komiteto parengta rodiklių sistema (rezultatų santrauka pridėta prie šių pagrindinių gairių). Iš esmės, antrojo duomenų rinkimo proceso metu pastebėta, kad reikšmingai pagerėjo surinktų duomenų kokybė ir išsamumas. Valstybės narės toliau gerino savo duomenų atitikimą rodiklių sistemos specifikacijoms, tuo pademonstruodamos savo įsipareigojimą vykdyti rekomendacijos įgyvendinimo stebėseną. Daugumos šalių atveju surinkti duomenys palengvina pagrindinių rodiklių apskaičiavimą ir yra geras nuolat vykdomos kasmetinės pažangos stebėsenos atspirties taškas. Kitais metais renkant duomenis bus įtraukti metodiniai patobulinimai, grindžiami per pirmuosius du duomenų rinkimo procesus (2017 m. ir 2018 m.) įgyta patirtimi. Šie patobulinimai supaprastins stebėseną, sumažins valstybių narių patiriamą našą ir palengvins rezultatų aiškinimą.

Nepaisant stebėsenos srityje padarytos pažangos, reikia papildomų pastangų. Valstybės narės raginamos imtis priemonių duomenų kokybei ir išsamumui gerinti, taip pat gerinti savo gebėjimą stebėti asmenis po to, kai jie patenka į darbo rinką, pavyzdžiui, naudojantis susietais registrais. Surinkus išsamius tolesnės padėties duomenis būtų galima aiškiau matyti, ar ilgalaikių bedarbių atveju užtikrinami tvarūs rezultatai.
